

Людству хочеться пісень. Л. Мартинов Ставити питання про те, що важливіше для людини: матеріальне начало або духовне, побут або життя душі — некоректно. Духовне життя нації завжди залежить від економіки. Ми, українці, не виняток. Духовне відродження українського народу тісно пов'язане з економічною і соціальною ситуацією в нашій країні. Коли йде зубожіння значної частини населення, здається, не варто і думати про високі матерії, про духовне життя. Але я не згодна з цією позицією.

Спочатку усіх нагодувати, забезпечити, зробити багатими, а потім займатися питаннями культури, проблемами духовності — це помилковий шлях. Ще в Древньому Римі, тобто до нашої ери, народ вимагав "Хліба і видовищ!" Матеріальне і духовне в ті далекі часи на рівні народної інтуїції існували паралельно. За період збагачення можна втратити ще більше, ніж зараз загублено. Може скластися так, що буде пізно. У суспільстві споживання ставлення до духовних і культурних цінностей теж споживче. Тому потрібно починати зараз. І не з рішення глобальних проблем, а з себе.

Проаналізуй, що ти читаєш і чи читаєш узагалі що-небудь, крім бульварної преси. Що ти дивишся по "ящику" і чому саме це? Чи знайомий ти з літературною спадщиною свого народу? Коли ти останній раз був у театрі? Чи чув ти хоч одну справжню українську пісню, а не просто пісню українською мовою про те, що "купила мама коника, а коник без ноги"? Якщо ти не вимкнеш телевізор, коли там з'явиться капела "Думка" або хор імені Г. Мотузки, і хоч один раз послухаєш, що і як вони співають, ти більше не станеш слухати про "безногого коника". Тому що зрозумієш, де справжнє, а де сміття.

Кожен з нас відповідає за своє духовне і культурне зростання. Ніхто за тебе цього не зробить. Один раз, переборовши, може, себе, але дочитай до кінця "Катерину" Т. Шевченка, "Мідний вершник" О. Пушкіна, "Поему без героя" Анни Ахматової. Ти й сам не помітиш, як захочеться прочитати ще і ще раз ці божественні рядки. А потім тебе потягне до інших творів цих поетів, а потім...

Не клацай, переключаючи канали телевізора в пошуках чергового бойовика або фільму жахів: нічого нового ти, вже надивившись їх удосталь, не довідаєшся. Ніякої струни у твоїй душі вони не зачеплять. Від цих бойовиків вона тільки черствіє. А от гарна п'єса Чехова, що співзвучна із сьогоднішнім, тому що поставлена талановитим режисером, не залишить тебе байдужим, збагатить тебе духовно.

По-моєму, якщо кожен з нас почне роботу над собою з освоєння культурної, історичної і духовної спадщини свого народу, то зникне проблема бездуховності молоді, зникне проблема пошуку національної ідеї.

Духовне життя кожної людини і всього народу тісно пов'язане з відродженням у наших душах православної віри. Релігія, як ніщо інше, здатна згуртувати націю. Високі зразки релігійного мистецтва: духовна музика, церковний живопис і архітектура — будуть прищеплювати і виховувати смак до справжнього мистецтва, а не до того кітчю, що заповнює собою всі естрадні майдани й екрани телебачення.

Упевнена, що через 20—30 років питання про бездуховність нашого народу не буде стояти на порядку денному. Виросте таке покоління, що буде вміти відрізнати високі зразки мистецтва від сурогату. Покоління, що відродить духовне життя в Україні.